SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Błogosławieni, którzy ufają Jezusowi”
zgodnego z programem nauczania „Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin” nr AZ-3-01/13

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:
a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:
a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:
a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:
a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:
a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
a) posiadł wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	**bardzo dobra**	**dobra**	**dostateczna**	**dopuszczająca**	**niedostateczna**
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	• dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)	• dokładna znajomość cytatów z lekcji	• przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami	• niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu	• skojarzenia z treścią cytatu	• brak jakiejkolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy	• wszystkie tematy • zapisy • prace domowe • staranne pismo • własne materiały • ilustracje itp.	• starannie prowadzony • wszystkie tematy i notatki • prace domowe	• zeszyt staranny • luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	• zeszyt czytelny • braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)	• pismo niestaranne • liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	• brak zeszytu
3. Prace domowe	• staranne wykonanie • treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach • dużo własnej inwencji • twórcze	• merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem • staranne • czytelne • rzeczowe	• wskazują na zrozumienie tematu • niezbyt twórcze	• powiązane z tematem • niestaranne	• widać próby wykonania pracy • na temat	• praca nie na temat • brak rzeczowości w pracy • brak pracy
4. Testy i sprawdziany	• wszystkie polecenia wykonane poprawnie • rozwiązane też zadanie dodatkowe	• 75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) • 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)	• 75% zadań podstawowych • 50% wymagań • rozszerzających	• 75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)	• 50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych	• poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	• wiadomości zawarte w podręczniku i zeszycie uzupełnione wiedzą spoza programu • wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język • używanie pojęć	• wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem • odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych	• wyuczone na pamięć wiadomości • uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami • potrzebna pomoc nauczyciela	• wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć • odpowiedź niestaranna • częste pytania naprowadzające	• słabe wiązanie faktów i wiadomości • chaos myślowy i słowny • odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy • dużo pytań pomocniczych	• brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
6. Aktywność	• uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji	• uczeń zawsze przygotowany do lekcji	• stara się być przygotowany do	• mało aktywny na lekcjach	• niechętny udział w lekcji	• lekceważący stosunek do

	• korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	• często zgłasza się do odpowiedzi • wypowiada się poprawnie	lekcji chętnie w niej uczestniczy			przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	• wiele razy pomaga w różnych pracach • pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy • aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) • reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)	• starannie wykonuje powierzone przez katechetę zadania • przejawia postawę apostolską	• niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie • uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
I. Przyjęcie Jezusa	• określa własne rozumienie szczęścia • podaje przykłady przeżywania przez ludzi cierpienia i szczęścia • podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędzia, lecz jako Ten, kto kocha • wie, że wiara jest darem od Boga, niezasłużonym przez człowieka,	• podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka • wskazuje, w jaki sposób powierza siebie Maryi w indywidualnej modlitwie • określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia • podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi • określa, w jaki sposób powierza swoje grzechy Jezusowi • wymienia działania człowieka, które pomogą mu	• interpretuje tekst hymnu *Magnificat* • uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia • włącza w swoją modlitwę „Pod Twoją obronę” • interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza (Mt 26,69-75; Mt 27,3-5) • uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu • charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności • interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-15), • uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez modlitwę i podejmowanie codziennych obowiązków • interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika	• wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji • uzasadnia, że jest otwarty na sygnały-znaki Bożej miłości w swoim życiu • uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia, a ich brak do nieszczęścia (na przykładzie Piotra i Judasza) • uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi, • wskazuje, jak troszczy się o rozwój wiary, by jego miejsce w niebie nie pozostało puste • uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką	• daje świadectwo o szczęścia płynącego z życia bez grzechu

	• zna prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych próśb ze względu na naszą wiarę	otworzyć drzwi nieba (osiągnąć zbawienie) • wymienia owoce zaufania Jezusowi	(Mt 8,5-13) • charakteryzuje postać setnika jako poganina • wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien…”	wiarą i pokorą • podaje przykłady, gdy z wiarą prosi Boga o pomoc w codziennych sytuacjach	
II. Miłość	• podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości • podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie • podaje przykłady autorytetów osób dorosłych • wylicza przyczyny konfliktów z rodzicami • wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie • podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń • podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca • definiuje pojęcie „eutanazja” • wymienia powody, dla których ludzie chcą poddać się eutanazji • określa, co to jest sakrament	• podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie • wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji • podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18) • definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego • wymienia zasady pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi • podaje przykłady okazywania przez siebie szacunku do ludzi potrzebujących pomocy • wylicza sposoby ratowania dzieci nienarodzonych • wymienia skutki aborcji w życiu kobiety i mężczyzny • wylicza sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej • wymienia skutki sakramentu namaszczenia chorych • wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych	• wyjaśnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość • interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31) • wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy) • charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi • uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych • omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka • omawia, jak podejmować właściwe decyzje • charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu • uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi • wyjaśnia, czym jest dar życia • wyjaśnia, dlaczego najczęstszą przyczyną aborcji jest poczucie osamotnienia matki dziecka • dokonuje moralnej oceny aborcji • wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę obrony życia od poczęcia • dokonuje moralnej oceny eutanazji • wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich i samotności • wyjaśnia, co to jest hospicjum • podaje przykłady poświęcenia przez siebie czasu osobom starszym i chorym • wyjaśnia, dlaczego sakrament namaszczenia chorych jest sakramentem uzdrowienia • opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia	• charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej i w dorosłym życiu oraz w wieczności • wyjaśnia, dlaczego krytycznie ocenia styl życia proponowany przez media • wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia • podaje przykłady, że świadomie buduje właściwe relacje z ludźmi, wśród których żyje • wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej • wskazuje, jak szuka sposobów komunikacji, dającej wzajemne zrozumienie • wskazuje sytuacje, gdy otacza ludzi potrzebujących swoją modlitwą, starając się rozeznać ich potrzeby i nieść skuteczną pomoc • wyjaśnia, na czym polega tzw. duchowa adopcja • omawia cele funkcjonowania hospicjum • wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę poszanowania człowieka i jego godności do chwili naturalnej śmierci • uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej • uzasadnia swą gotowość pomocy osobie cierpiącej przez rozmowę i zachętę do przyjęcia sakramentu namaszczenia chorych	• opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi • uzasadnia, dlaczego podejmuje postanowienie modlitwy w intencji dzieci nienarodzonych

	namaszczenia chorych				
III. Syn Boży	• wymienia cechy charakteryzujące wiarę • wskazuje teksty biblijne i patrystyczne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa • wymienia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie • omawia proces powstawania Ewangelii • definiuje pojęcie „cud” • wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów • wymienia okresy roku liturgicznego • wskazuje miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie • wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego • wskazuje teksty	• cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę • podaje najważniejsze fakty z życia i działalności Jezusa w porządku chronologicznym • w skrótowej formie przedstawia treść każdego z pozachrześcijańskich dokumentów świadczących o Jezusie Chrystusie • prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów • wskazuje teksty biblijne opisujące wybrane cuda Jezusa: przemianę wody w wino (J 2,1-11), rozmnożenie chleba (Mk 6,34-44), uzdrowienie epileptyka (Mt 17,14-18), uzdrowienie opętanego (Mk 1,23-27) • wymienia święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa • wskazuje święta Pańskie na schemacie roku liturgicznego • wymienia tradycje i symbole adwentowe • podaje przykłady pieśni adwentowych • wskazuje teksty biblijne i pozabiblijne mówiące o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa • podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu	• przyporządkowuje cechy wiary odpowiednim tekstom biblijnym lub z tych tekstów samodzielnie odczytuje cechy i określenia wiary • interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa • samodzielnie sięga do ksiąg Nowego Testamentu jako źródła wiedzy na temat Jezusa i daje o tym świadectwo wobec klasy • w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę • uzasadnia gotowość obrony swojej wiary w Jezusa Chrystusa • wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii • wykazuje dążność poznawczą przejawiającą się w czytaniu czterech Ewangelii w celu bliższego poznania Jezusa • wyjaśnia, dlaczego cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego • interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda • wyjaśnia związek działalności Jezusa z Jego modlitwą • wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny • stara się świadomie przeżywać rok liturgiczny, zaznaczając w kalendarzu aktualne tygodnie • wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych • interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyjście Zbawiciela • charakteryzuje znaczenie spotkań z Chrystusem Zmartwychwstałym w umocnieniu wiary Jego uczniów • interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa • charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas	• z zaangażowaniem podejmuje refleksję nad wskazanymi tekstami biblijnymi • jest odpowiedzialny za rozwój swojej wiary • omawia kontekst historyczny przyjścia na świat Jezusa • podaje przykłady sytuacji, gdy chętnie dzieli się wiedzą o Jezusie z innymi • wskazuje, w jaki sposób poszukuje rzetelnego wyjaśnienia wątpliwości co do podstaw swojej wiary • prezentuje owoc refleksji nad własnym życiem w świetle prawd przekazanych przez ewangelistów • uzasadnia, że cuda Jezusa są ogłaszaniem królestwa Bożego • wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę • daje świadectwo o tym, że z wiarą prosi Jezusa o pomoc w najtrudniejszych sytuacjach życiowych • uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego • wskazuje, w jaki sposób włącza się w rodzinne i parafialne przygotowania do świąt Bożego Narodzenia • uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem • uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa” • układa swój plan dnia (tygodnia), uwzględniając nieustanną, bliską obecność Chrystusa	• aktywnie włącza się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej lub innej celebracji i z zaangażowaniem w niej uczestniczy • rozwija swoją więź z Chrystusem przez życie sakramentalne i odważnie świadczy o tym wobec klasy •

	biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa • wymienia rzeczy ostateczne człowieka • wymienia główne części Mszy Świętej • podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne • podaje warunki przystąpienia do Komunii Świętej • prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque • podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa	• podaje czas (liczbę dni) ukazywania się Zmartwychwstałego apostołom • wskazuje teksty biblijne o powtórnym przyjściu Chrystusa (Mt 25,31-46; Łk 21,25-28.34-36) • podaje kryteria, według których Chrystus będzie sądził ludzi • podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością • wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej • wskazuje teksty biblijne dotyczące Eucharystii • wymienia i omawia formy kultu Najświętszego Serca Jezusowego	• interpretuje tekst biblijny o końcu świata (Łk 21,25-28.34-36), wyjaśnia, dlaczego moment ten dla jednych będzie przyczyną lęku, a dla innych radości) • wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa • podaje przykłady podejmowanych przez siebie codziennych decyzji w perspektywie wieczności • formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii • świadomie i z przekonaniem włącza się w przygotowanie Mszy Świętej • mówi z pamięci słowa konsekracji • odpowiada na wezwania kapłana • modli się we wspólnocie z innymi podczas liturgii • na podstawie tekstów biblijnych wyjaśnia motywy ustanowienia przez Jezusa sakramentu Eucharystii • uzasadnia potrzebę częstej Komunii Świętej • wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa • charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunia)	• uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia • charakteryzuje wpływ Eucharystii na życie ludzi, którzy z wielką wiarą w niej uczestniczą • aktywnie uczestniczy we wspólnej liturgii • wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej • wyjaśnia treść czterech aklamacji • charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Panem Jezusem • uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca	
VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 56-58)	• podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie • podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa • określa postawy ludzi wobec Jezusa analizując tekst biblijny Mt 2,1-12	• wymienia imiona świętych, którzy osiągnęli swoją świętość przez dobre życie (np. św. Józef) • wskazuje, że od narodzin Jezusa liczy się lata naszej ery mówi z pamięci tekst kolędy „Bóg się rodzi” • wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi	• interpretuje tekst biblijny Mt 5,3-12 • charakteryzuje drogę do świętości wybranego świętego • wskazuje, w jaki sposób troszczy się o swoją świętość w codziennym życiu • wykazuje, że narodzenie Jezusa zmieniło bieg świata (nowy kalendarz, nowa kultura, nowa religia) • omawia przesłania wybranych kolęd („Bóg się rodzi”) • śpiewa kolędy z rodziną i klasą oddając cześć narodzonemu Jezusowi • charakteryzuje podobieństwa w postawach pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a	• wyjaśnia, że świętość można osiągnąć przez codzienne dobre życie oraz męczeństwo czyli żyjąc duchem Ośmiu Błogosławieństw • dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa • wskazuje, w jaki sposób przygotowuje się do przyjęcia Chrystusa we własnym sercu • wskazuje, jak służy pomocą tym, którzy chcą być blisko Jezusa • uzasadnia, dlaczego modli się za tych, którzy Jezusa odrzucają	

			Mędrcami w poszukiwaniu Mesjasza		

Semestr II

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	**dostateczna**	**dobra**	**bardzo dobra**	**celująca**
IV. Parafia, wspólnota, ruch	• definiuje pojęcie parafii i podaje, kto do niej przynależy • podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium, • podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i nazwisko jej biskupa • definiuje pojęcia: świecki i konsekrowany • wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy • definiuje pojęcie liturgii Kościoła, • podaje, że liturgia słowa jest częścią Mszy Świętej, może też być odrębną celebracją • omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz	• rozpoznaje kapłanów pracujących w miejscowej parafii oraz podaje ich imiona i nazwiska • wymienia dobra materialne i duchowe, z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w historii) • wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne • wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji • omawia najważniejsze wydarzenia z historii swojej diecezji • wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii • wymienia różne formy życia poświęconego Bogu • przedstawia cechy charakterystyczne dla świętych • wskazuje, że celem posługi kapłana, jak i apostolstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi • wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii • wymienia różne formy liturgii Kościoła • wymienia i omawia cykle czytań mszalnych (dwuletni cykl na dni powszednie i trzyletni na niedziele)	• opowiada historię swojego kościoła parafialnego. • wskazuje, w jaki sposób wyraża więź ze swoją parafią • wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym • charakteryzuje działalność wybranych grup • uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do rówieśniczych grup o charakterze religijnym • interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego • wyraża zainteresowanie formą życia poświęconego Bogu • uzasadnia potrzebę apostolstwa świeckich • charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła • podaje przykłady swojej troski o zbawienie własne i innych • charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii • uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego • uzasadnia swe pragnienie spotykania się z Chrystusem przez świadome i czynne uczestnictwo w liturgii Kościoła • formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii • uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga • wyjaśnia znaczenie kreślonych na czole, ustach i sercu krzyżyków przed czytaniem Ewangelii • potrafi posługiwać się lekcjonarzem • charakteryzuje Kościół jako wspólnotę wspólnot • omawia schemat biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty • wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym • podejmuje samodzielne próby rozmowy ze słowem Bożym i dzieli się z klasą swym doświadczeniem • rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej	• uzasadnia, dlaczego modli się za żyjących i zmarłych ofiarodawców na rzecz parafii • uzasadnia, dlaczego chętnie bierze udział w pielgrzymce do wybranego sanktuarium • dzieli się przeżyciami związanymi z pobytem w sanktuarium • dokonuje wyboru grupy, w której czułby się dobrze i mógłby się rozwijać emocjonalnie i duchowo • uzasadnia, dlaczego modli się za różne stany w Kościele • referuje, w jaki sposób poszukuje własnej drogi życiowej • określa swoje miejsce w Kościele • wskazuje, w jaki sposób angażuje się w życie Kościoła • angażuje się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej • uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem • uzasadnia własne pragnienie podtrzymywania i ciągłego odnawiania więzi z Chrystusem poprzez życie sakramentalne • uzasadnia, dlaczego z szacunkiem i uwagą słucha słowa Bożego • wskazuje, w jaki sposób zachęca rodziców i rodzeństwo do rodzinnej lektury Pisma Świętego • charakteryzuje motywy powstawania religijnych dzieł sztuki • uzasadnia swój szacunek wobec	• referuje, jakie działania podejmuje na rzecz parafii, inspirując do nich swoich kolegów • wskazuje, w jaki sposób angażuje się w działalność wybranej grupy • referuje wobec klasy swe uczestnictwo w spotkaniach grupy rozważającej słowo Boże

	• wyjaśnia pojęcie wspólnoty • podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce	• podaje przykłady wspólnotowej lektury Pisma Świętego • wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej (z zakresu architektury, malarstwa, rzeźby, muzyki)	świątyni • wskazuje, w jaki sposób kształtuje w sobie wrażliwość na piękno	dzieł sztuki sakralnej	
V. Europa	• podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską • wymienia najwcześniejszych misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy • definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni • definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew • podaje, kim był Grzegorz VII i czego dotyczyły wydane przez niego dekrety reformatorskie • wymienia uniwersytety	• definiuje pojęcie inkulturacji • na podstawie wypowiedzi Jana Pawła II podaje przykłady współczesnych „areopagów” • podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy • prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji • podaje znaczenie sentencji „ora et labora” • wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni • wymienia patriarchaty Kościoła wschodniego • wymienia owoce reformy gregoriańskiej • definiuje pojęcia: inwestytura, symonia, ekskomunika • prezentuje dziedziny wiedzy studiowane w średniowieczu • prezentuje dorobek św. Tomasza z Akwinu • podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie	• charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej • wyraża szacunek dla ludzi o innych poglądach • wskazuje, w jaki sposób szuka wyjaśnienia napotkanych trudności w celu pogłębienia własnej wiary • charakteryzuje działalność ewangelizacyjną pierwszych misjonarzy • opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa • charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka • omawia zakonne życie benedyktynów • wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury • referuje, w jaki sposób walczy z bezczynnością i lenistwem • ocenia przyczyny i skutki schizmy wschodniej • wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym • układa modlitwę w intencji zjednoczenia wszystkich chrześcijan • wyraża szacunek względem braci prawosławnych • krytycznie ocenia stosunki państwo – Kościół przed reformą gregoriańską • charakteryzuje główne założenia reformy • charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój ludzkiej wiedzy • wskazuje, gdzie szuka kompetentnej pomocy w rozwiązywaniu wątpliwości w wierze • uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa	• omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach • podaje przykłady sytuacji, gdy w różnych środowiskach odważnie przyznaje się do Chrystusa i Kościoła • uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw • uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy • omawia wpływ św. Benedykta i benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej • omawia znaczenie modlitwy i pracy w swej trosce o własny rozwój duchowy • charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego • wyjaśnia znaczenie reformy Grzegorza VII dla Kościoła w Europie zachodniej i w Polsce • uzasadnia swą gotowość respektowania obowiązków i praw Polaka katolika zawartych w Konstytucji RP • omawia, w jaki sposób angażuje się w pogłębianie wiedzy i wiary • ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego	• wskazuje, w jaki sposób włącza się w działania ekumeniczne Kościoła • uzasadnia, dlaczego krytycznie odnosi się do wypowiedzi odrzucających chrześcijańskie wartości (oparte na dekalogu i Ewangelii) • referuje swe uczestnictwo w kwestach na cele charytatywne

	średniowiecznej Europy • definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit, kwesta • określa, na czym polega świętość Kościoła • definiuje pojęcia: inkwizycja i herezja • wymienia przyczyny reformacji i reformy katolickiej • wymienia głównych reprezentantów epoki reformacji • definiuje pojęcia: deizm, masoneria, racjonalizm, modernizm	• wymienia zakonny żebracze i ich założycieli • wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa • wymienia przyczyny powstania inkwizycji • prezentuje stanowisko współczesnego Kościoła wobec inkwizycji • wyraża postawę akceptacji i tolerancji wobec drugiego człowieka • podaje datę Soboru Trydenckiego i wymienia główne postanowienia • wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo • wymienia autentyczne osiągnięcia epoki oświecenia • wymienia zagrożenia wiary zawarte w filozofii oświecenia	• opisuje habit franciszkański • uzasadnia, dlaczego chętnie dzieli się z ubogimi • potrafi ocenić zło płynące z inkwizycji • charakteryzuje metody walki z heretykami stosowane przez inkwizycję • uzasadnia swą postawę mężnego wyznawania wiary w Chrystusa oraz miłości względem drugiego człowieka • charakteryzuje problemy Kościoła zachodniego i jego wewnętrzne próby odnowy • wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele Zachodnim • charakteryzuje ruch ekumeniczny • wyraża postawę tolerancji religijnej i szacunku wobec przedstawicieli innych wyznań • wyraża więź ze swoim Kościołem oraz docenia osiągnięcia i wartości Kościołów reformacji • uzasadnia nielogiczność poglądów przeciwstawiających wiarę rozumowi • opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej • uzasadnia, że wiara i rozum wzajemnie się uzupełniają i nie może być między nimi sprzeczności • uzasadnia swe przekonanie, że rozum potrzebuje wiary dla lepszego poznania rzeczywistości	• poprawnie interpretuje fragmenty z Biblii i listu Jana Pawła II „Tertio millennio adveniente” • uzasadnia, dlaczego przebacza i prosi o przebaczenie • omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji • omawia podobieństwa i różnice katolicyzmu, luteranizmu i kalwinizmu • uzasadnia, dlaczego modli się o jedność chrześcijan • charakteryzuje intelektualne postawy oświecenia • wskazuje wartości i zagrożenia kryjące się w myśli oświeceniowej • uzasadnia, dlaczego deizm i ideologia masońska nie da się pogodzić z nauką Kościoła katolickiego • uzasadnia swą krytyczną postawę wobec ideologii niezgodnych z wiarą katolicką	
VI. Mój rozwój	• definiuje pojęcia: pokora, pycha • wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej • określa, czym jest modlitwa, • definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowani	• podaje biblijne przykłady pokory i pychy • podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie • określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11) • wskazuje zmiany zachodzące we własnym postrzeganiu Boga i ludzi • podaje, za co najczęściej jest	• interpretuje teksty biblijne mówiące o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16) • wyjaśnia znaczenie tych postaw w rozwoju relacji do samego siebie, Boga i ludzi • interpretuje treść Modlitwy Pańskiej jako program drogi chrześcijanina • uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy • charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych świętych (bł. Teresa z Kalkuty, św. O. Pio, Marta Robin) • uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić • uzasadnia wartość codziennej modlitwy w pogłębianiu swej osobistej relacji z Bogiem	• wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwalania się z pychy • formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej • uzasadnia związek swej codziennej systematycznej modlitwy z postawą zaufania Bogu • omawia trudności napotykane przy modlitwie i wskazuje sposoby ich pokonywania • uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi nas do	• podaje przykłady sytuacji, gdy wyraża sprzeciw wobec lansowania relatywizmu moralnego • omawia,

	e • podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie • wymienia swoje zdolności oraz pozytywne cechy charakteru • określa, czym są obiektywne normy moralne oraz na czym polega relatywizm moralny • wymienia ważniejsze fakty z życia Salomona • definiuje mądrość i wymienia jej przejawy • wymienia swoje najważniejsze obowiązki • wymienia swoje najważniejsze zainteresowania	chwalony a za co krytykowany • poddaje refleksji różnice, jakie dostrzega między własnym wyobrażeniem siebie a tym, jak postrzegają go inni • definiuje pojęcie prawo naturalne • podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować • wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką • omawia przejawy mądrości Salomona • podaje przykłady ludzi (uczniów, sportowców, naukowców…), którzy osiągnęli sukces dzięki wytężonej pracy • określa, kim chce zostać i co robić w dorosłym życiu	• wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierza, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy • uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi • charakteryzuje zasady wypowiadania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat • z godnością i spokojem przyjmuje opinie innych na swój temat • uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych • potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem • uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów • podaje przykłady dokonywanych przez siebie mądrych, zgodnych z wolą Bożą wyborów • podaje przykłady właściwie podjętych przez siebie decyzji i ich owoce, za które dziękuje Bogu • podaje przykłady prac, zajęć, które podejmuje z chęcią, oraz takich, do których czuje się przymuszany • interpretuje przypowieść o talentach • podaje przykłady wykorzystywania swoich umiejętności dla dobra własnego i innych • charakteryzuje sposób realizacji własnej drogi życiowej, określając cele dalsze i bliższe • opracowuje plan rozwoju ujawnionych zainteresowań i osiągania życiowych celów	Chrystusa, a co nas od Niego oddala • podaje przykłady konkretnych wymagań, jakie stawia sobie w aspekcie samowychowania • uzasadnia, że nastolatek powinien budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim • uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych • wskazuje, w jaki sposób dąży do lepszego poznania siebie • charakteryzuje zgubne skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych • rozpoznaje i właściwie ocenia spotykane w mediach wypowiedzi promujące relatywizm moralny • wskazuje przejawy swej odpowiedzialności za rozwój darów, które otrzymał od Boga • uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno jednostek wybitnych, jak i przeciętnych uzdolnień • relacjonuje realizację swojego projektu • wskazuje sytuacje, gdy prosi Boga o pomoc w realizacji życiowych planów	w jaki sposób poszukuje dojrzalszych form spotykania się z Bogiem i innymi
VII. Wydarzenia zbawcze (tematy	• podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa • wskazuje tekst biblijny o	• wskazuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa (Mt 27,27-44) • wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego • wskazuje przyczyny	• interpretuje tekst biblijny o drodze krzyżowej i śmierci Jezusa • relacjonuje swój udział rekolekcjach wielkopostnych • interpretuje tekst Sekwencji wielkanocnej • wyjaśnia symbolikę Grobu Pańskiego • uzasadnia, dlaczego uczestniczy we Mszy Świętej w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego	• na podstawie tekstu Gorzkich żali i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia • opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która	• relacjonuje swój udział w czuwaniu w wigilię uroczystości

59-61)	zmartwychwstaniu Mk 16,1-14 • określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji	odchodzenia od Chrystusa współczesnego człowieka • podaje przykłady, jak może ewangelizować w swojej parafii	• uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła • wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia • podaje przykłady sytuacji, gdy ewangelizuje przez dawanie świadectwa w swoim środowisku	uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wina w Krew • uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego	Zesłania Ducha Świętego